

АЛЕКСАНДРА СТОШИЋ (Србија)
СОФИЈА МАРИЧИЋ (Србија)
Учитељски факултет Универзитета у Београду

РАЗВОЈ УЏБЕНИЧКЕ ЛИТЕРАТУРЕ ОД ШТАМПАНЕ ЗБИРКЕ ПЕСАМА ДО ДИГИТАЛНОГ УЏБЕНИКА МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ – 150 ГОДИНА ПОСЛЕ ОСНИВАЊА ПРВЕ УЧИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ У СРБИЈИ

У раду је дат историјско-педагошки осврт на период који захвата раздобље од једног и по века, сагледан хронолошки и проблемски. Циљ рада је указивање на методичку улогу кључних збирки и уџбеника музичке културе за ниже разреде основне школе (мале школе, млађи школски узраст у основним осмогодишњим школама) од оснивања прве Учитељске школе до данас (1871-2021). Постепени развој наставе музичке педагогије иницирао је промене у дефинисању циља, задатака и исхода предмета који укључују различите називе и програмске садржаје који опет узрочно-последично утичу на различите музичке активности и конкретне музичке садржаје у музичкој литератури за децу. Нови догађаји у светлу пандемије условили су корените промене и указали на различите технолошке могућности савремене наставе за другачији визуелни, али и аудио-визуелни медиј који би имао трајнији ефекат у примању звучних наслага. Због тога је било важно сагледати мета план уџбеника, односно образовни и васпитни концепт који савремени уџбеник нуди. Хронолошки приступ инициран је сагледавањем значајних сегмената историјских и културно-просветних прилика које су утицале на штампању литературу за децу, а проблемски приступ сагледан је из светла примене методичких аспеката *Функционалне*, а потом и *Комбиноване функционалне методе*, Миодрага и Зориславе Васиљевић, метода које у себи сублимирају све образовне и васпитне потенцијале који би савремени уџбеник требало да понуди. Резултати су указали на велику различитост у коришћењу

ALEKSANDRA STOŠIĆ (Serbia)
SOFIJA MARIČIĆ (Serbia)
Faculty of Teacher Education in Belgrade

DEVELOPMENT OF TEXTBOOK LITERATURE FROM A PRINTED COLLECTION OF SONGS TO A DIGITAL TEXTBOOK OF MUSIC CULTURE - 150 YEARS AFTER THE FOUNDING OF THE FIRST TEACHERS' TRAINING SCHOOL IN SERBIA

The paper gives a historical-pedagogical overview of the period covering a time-span of one and a half centuries, viewed chronologically and problematically. This paper aims to point out the methodical role of key collections and textbooks of music culture for lower grades of primary school (small schools, younger school age in primary eight-year schools) from the founding of the first Teacher's Training School until today (1871-2021). The gradual development of music pedagogy teaching has initiated changes in defining the goals, tasks, and outcomes of subjects that include different names and program contents that again cause and consequently affect different musical activities and specific musical contents in children's music literature. New events in the light of the pandemic caused radical changes and pointed to different technological possibilities of modern teaching for a different visual, but also an audio-visual medium that would have a more lasting effect in receiving sound deposits. That is why it was important to look at the textbook's meta plan, that is, the educational concept that the modern textbook offers. The chronological approach was initiated by considering significant segments of historical and cultural-educational circumstances that influenced the printed literature for children, and the problematic approach was seen in the light of the application of methodological aspects of *Functional*, and *Combined Functional Methods*, Miodrag and Zorislava Vasiljevic, methods that sublimate all educational poten-

песме као основног полазишта у описмењавању, као и на неуједначеност у приступу на прелазу из *предбукварској* у *букварски музички период*. Стога су аутори у закључцима понудили препоруке за ефикасније искоришћавање музичког материјала за штампане и дигиталне уџбенике.

Кључне ријечи: збирка песама, уџбеник музичке културе, дигитални уџбеник, Васиљевић метода, образовни и васпитни аспект музичке литературе за децу.

АЛЕКСАНДРА СТОШИЋ (aleksandra.stosic@uf.bg.ac.rs) доцент је на предметима *Методика наставе музичке културе I и II* и *Рађ са децијим инструментијима*. Ради на Учитељском факултету од 2000. године. Оснивач је и вођа ансамбла Учитељског факултета „Зора“ са којим наступа на свечаностима факултета, на отварању књижевних вечери, међународним научним конференцијама и националним скуповима. Докторирала је на Катедри за уметност и методике уметничких предмета, на Учитељском факултету у Београду. Примарни фокус докторске тезе и истраживачко поље рада је уџбенички комплет музичке културе, али значајно место интересовања поклоњено је функционалности песме и интегративном приступу у настави музичке културе. Учествовала је на многобројним научним скуповима у земљи и иностранству. Објавила је преко 20 радова у часописима од посебног националног значаја, националним и међународним и тематским зборницима. Од најзначајних радова из области музичке педагогије наводимо: Полифункционалност песме у настави музичке културе (*Педагогија*, 2008), Песма као вишенаменско наставно средство у развоју музичких способности при увођењу ученика у елементарно музичко образовање (*Зборник*, 2015) (коаутор), Избор уџбеничког комплекта музичке културе у светлу вокалног развоја ученика (*ТЕМЕ*, 2016), Функционалност уџбеничког комплекта у развоју вокалних способности ученика млађих разреда основне школе (*Иновације у настави*, 2016), Дизајнирање структуре уџбеника музичке културе (Тематски зборник – *Уџбеник и савремена настава*, 2016), Компатибилност јединица уџбеничког комплекта музичке културе са аспекта развоја вокалних способности (Тематски зборник – *Традиција као инспирација*, 2017), Значај методичких идеја Зориславе М. Васиљевић у савременој српској културној историји, (Бањалучки новембарски сусрети, 2020).

tial that a modern textbook should offer. The results indicated a great difference in the use of the song as a basic starting point in literacy, as well as an inconsistency in the approach to the transition from the pre-Bukvar to the Bukvar musical period. Therefore, the authors in the conclusions offered recommendations for more efficient use of music material for printed and digital textbooks.

Keywords: a collection of songs, textbook of music culture, digital textbook, Vasiljevic method, the educational aspect of music literature for children.

ALEKSANDRA STOŠIĆ (aleksandra.stosic@uf.bg.ac.rs) is an assistant professor for the subjects *Music Teaching Methodology I and II* and *Working with children's instruments*. She has been working at the Teacher Education Faculty since 2000. She is the founder and leader of the Faculty's Music Ensemble „Zora“ with which she performs at the Faculty's ceremonies, literary evening openings, international scientific conferences and national gatherings. She received her PhD from the Department of Art and Art Teaching Methodologies at the Teacher Education Faculty in Belgrade. The primary focus of her doctoral thesis and her research field is the textbook set for music teaching, with special significance being given to the functionality of the song and the integrative approach to the teaching of music culture. She has participated in numerous scientific meetings in the country and abroad. She has published over 20 papers in magazines of special national importance, and in national, international and thematic books of proceedings. Among her most important papers in the field of music pedagogy are: Polyfunctionality of the song in Music education (*Pedagogija*, 2008), Song as a multipurpose teaching tool in the development of musical abilities when introducing pupils into elementary music education (*Zbornik*, 2015) (co-author), Selecting the music textbook in the light of students' vocal development (*ТЕМЕ*, 2016), Functionality of the textbook set in the development of vocal abilities (*Teaching Innovations*, 2016), Designing the structure of Music textbooks (Thematic Proceedings - *Textbook and Contemporary Teaching*, 2016), Compatibility of the music textbook units from the aspect of vocal abilities development (Thematic Proceedings - *Tradition as Inspiration*, 2017). Significance of methodical ideas of Zorislava M. Vasiljevic in Contemporary Serbian Cultural History, (Banja Luka November Meetings, 2020)

СОФИЈА МАРИЧИЋ (sofija.maricic@uf.bg.ac.rs) је завршила средњи ниво образовања на Педагошкој академији за образовање наставника разредне наставе у Београду и студије педагогије на Филозофском факултету у Београду. Магистрирала је на Филозофском факултету у Београду са темом: „Компаративна анализа система образовања учитеља у европским земљама“. Докторирала је на Филозофском факултету Универзитета у Новом Саду на групи за педагогију са темом: „Самовредновање као детерминанта квалитета педагошког рада школе“. Ради на Учитељском факултету у Београду на предметима Породична педагогија и Општа педагогија. Објавила је више научних и стручних радова из области школске педагогије и развоја курикулума образовања учитеља у домаћим и међународним часописима. Најзначајнији радови које је до сада објавила су: „Иницијално образовање учитеља у европским земљама“, *Настава и васпитање*, Београд (3/2011), „Образовање учитеља у Србији – историјска и компаративна перспектива“, *Иновације у настави*, Београд, (4/2013), *Educationists' pedagogical and instructional work in innovating teaching, in Teachers' education. The perspective of theory and practice*, Nowy Sacz (2016). Члан је Централне радне групе Министарства просвете, за подршку осталим радним групама за састављање Предлога програма наставе и учења за други разред (2017) и трећи разред (2018) основног образовања и васпитања.

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ (Crna Gora)
Fakultet dramskih umjetnosti Univerziteta Crne Gore

**MUZIČKI FOLKLOR
– EDUKACIJA, INSPIRACIJA, KREACIJA –
S OSVRTOM NA STVARALAŠTVO KOMPOZITORA
BORISLAVA TAMINDŽIĆA**

Usvajanjem novih zakona i uz poštovanje međunarodnih propisa o zaštiti kulturne baštine, Crna Gora se u novije vrijeme pridružila evropskim zemljama koje prepoznaju i čuvaju vrijednosti nematerijalne kulturne baštine i podržavaju oblike manifestovanja

SOFIJA MARIČIĆ (sofija.maricic@uf.bg.ac.rs) completed the secondary level of education at the Pedagogical Academy for the education of primary school teachers in Belgrade and the study of pedagogy at the Faculty of Philosophy in Belgrade. She received her master's degree from the Faculty of Philosophy in Belgrade with the topic: "Comparative analysis of the teacher education system in European countries." She received her Ph.D. from the Faculty of Philosophy, University of Novi Sad, in the group for pedagogy with the topic: "Self-evaluation as a determinant of the quality of pedagogical work of the school". She works at the Faculty of Teacher Education in Belgrade on the subjects of Family Pedagogy and General Pedagogy. She has published several scientific and professional papers in the field of school pedagogy and the development of teacher education curricula in domestic and international journals. The most significant works she has published so far are: "Initial teacher education in European countries", *Teaching and education*, Belgrade (3/2011), "Teacher education in Serbia - a historical and comparative perspective", *Innovations in teaching*, Belgrade, (4/2013), *Educationists' pedagogical and instructional work in innovating teaching, in Teachers' education. The perspective of theory and practice*, Nowy Sacz (2016). She is a member of the Central Working Group to support other working groups for compiling the Proposal of the teaching and learning program for the second grade (2017) and the third grade (2018) of primary education.

MIRJANA S. ŽIVKOVIĆ (Montenegro)
Faculty of Dramatic Arts in Cetinje

**MUSICAL FOLKLORE
- EDUCATION, INSPIRATION, CREATION -
WITH A REVIEW OF THE COMPOSER'S WORK
BORISLAV TAMINDŽIĆ**

By adopting new laws and respecting international regulations on the protection of cultural heritage, Montenegro has recently joined European countries that recognize and preserve the values of intangible cultural heritage and support forms of manifesta-